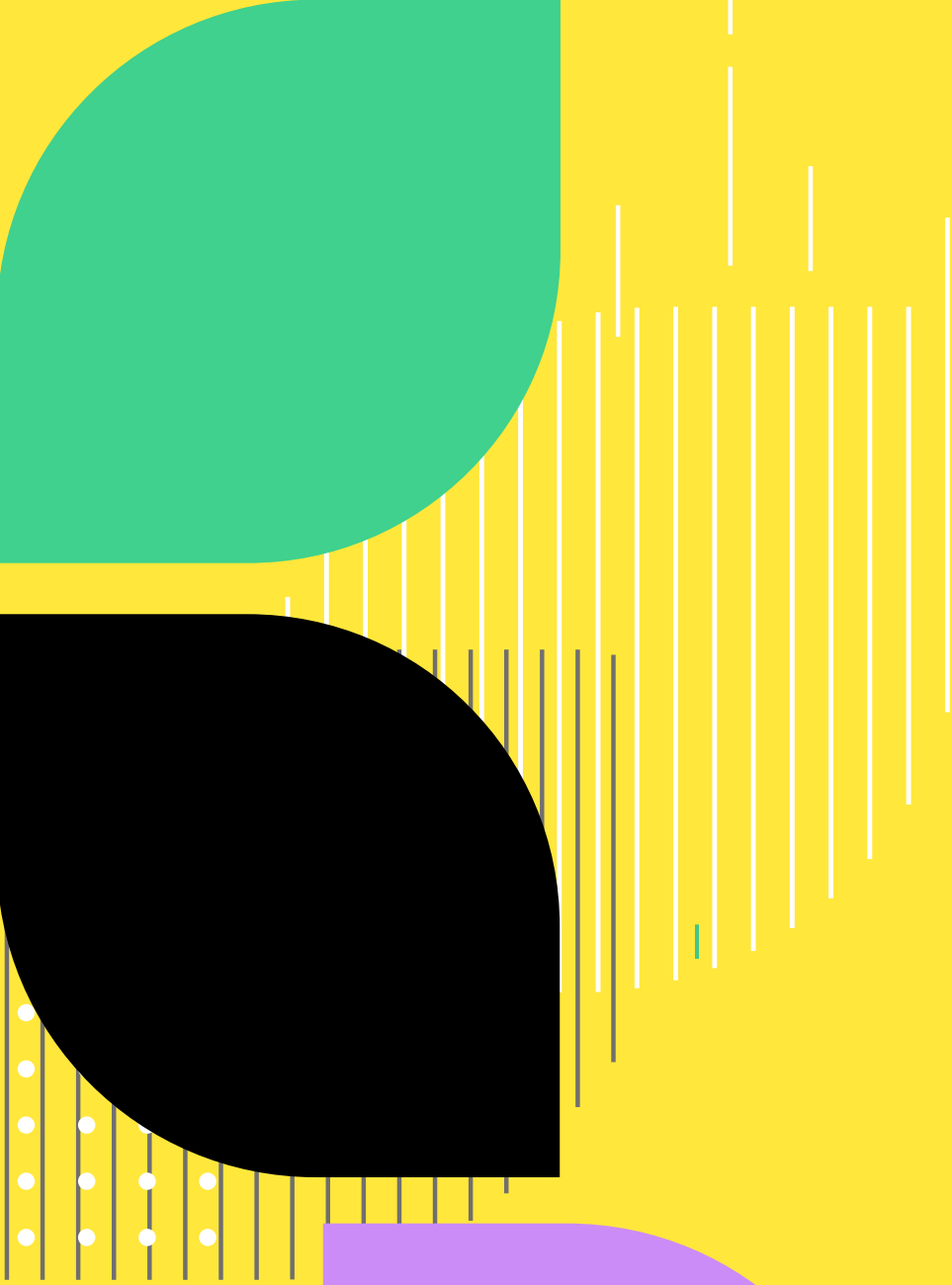
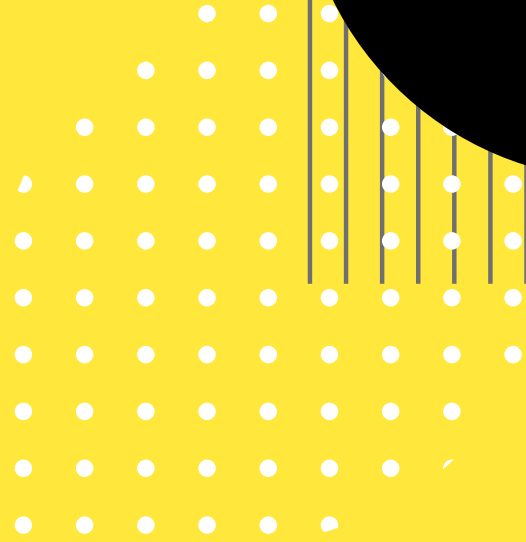
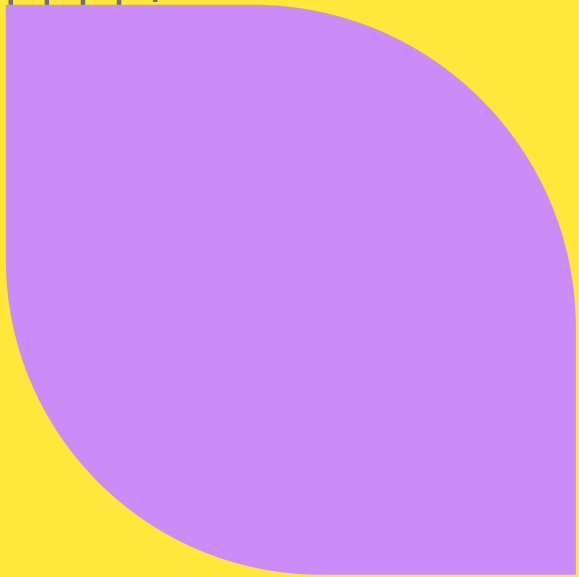
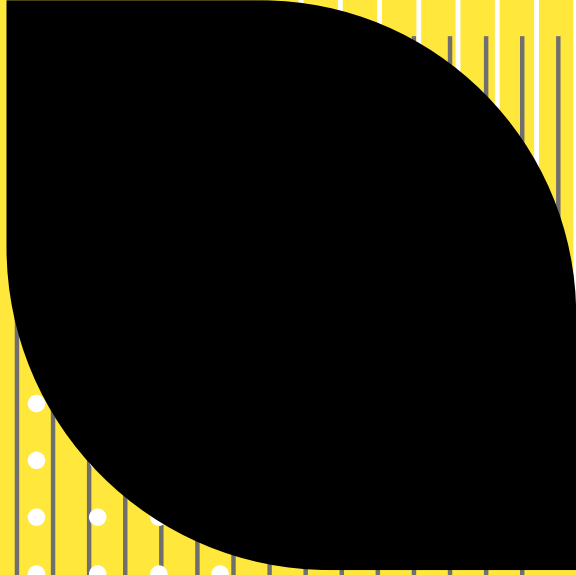
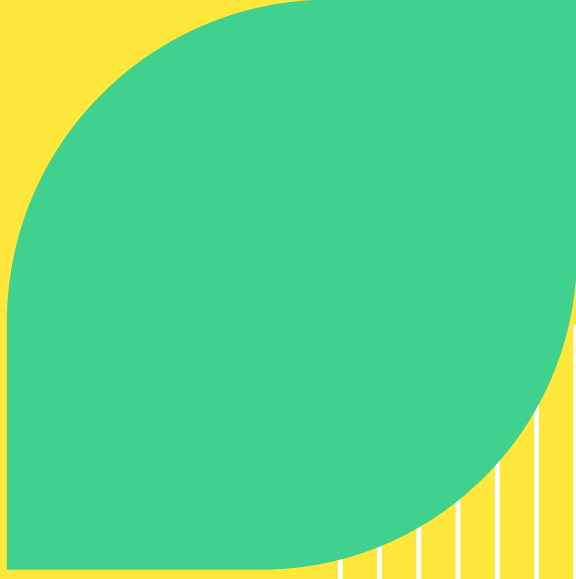
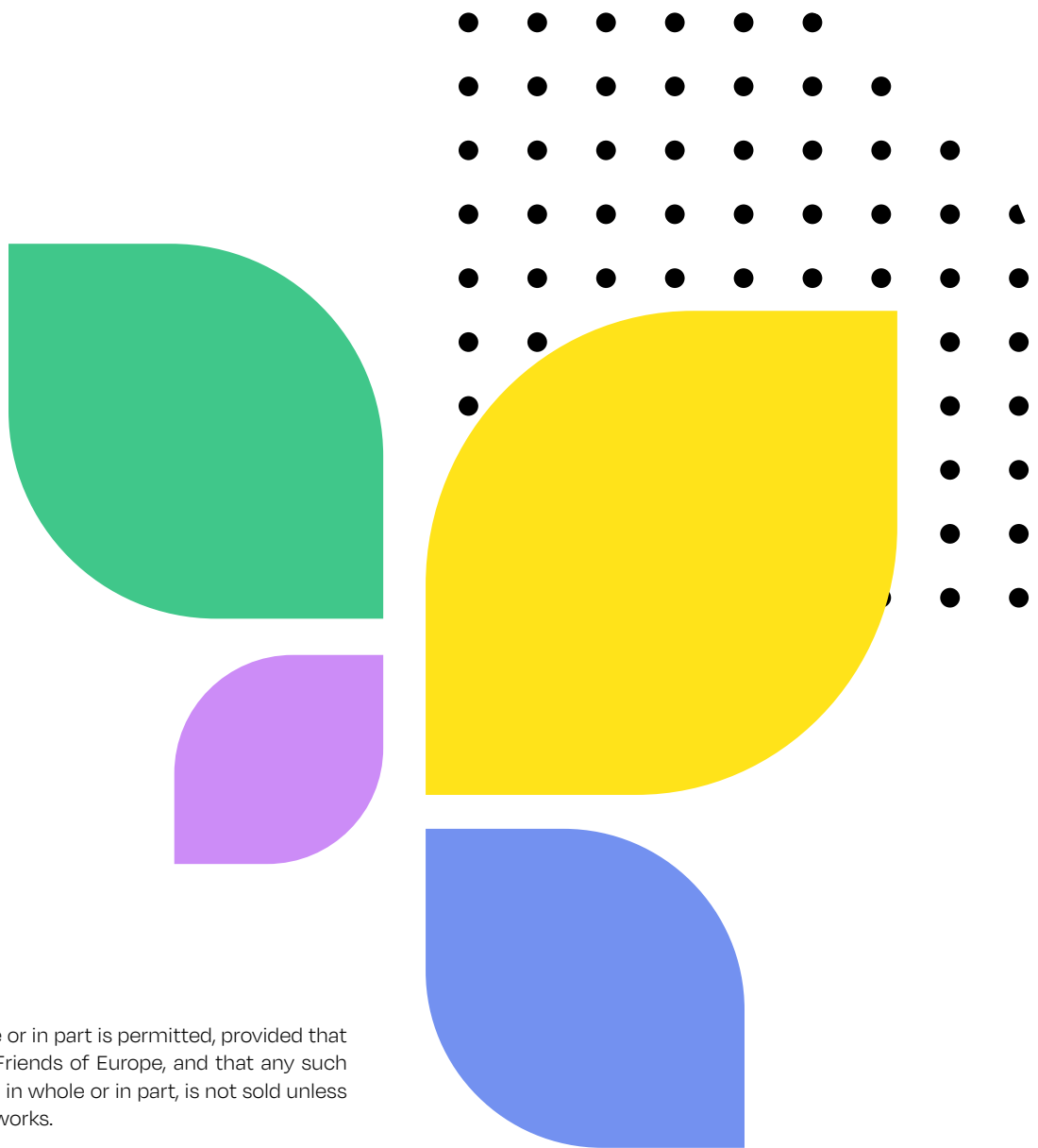

2024 VOICES

Citizens
speak up!

Reproduction in whole or in part is permitted, provided that full credit is given to Friends of Europe, and that any such reproduction, whether in whole or in part, is not sold unless incorporated in other works.

© Friends of Europe - February 2024

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

With the support of:

Co-funded by the European Union

Obywatele w centrum odnowionej umowy społecznej

Obecna europejska umowa społeczna została zaprojektowana w erze powojennej dla zupełnie innej rzeczywistości.

Narastające wyzwania i kryzysy, od zmian klimatycznych po automatyzację i spowolnienie gospodarcze, zagrożenia cyfrowe i szybkie rozprzestrzenianie się (błędnych) informacji, doprowadziły do obaw społecznych, zamieszanie i frustracje do punktu krytycznego w nowym tysiącleciu. Pogłębiające się nierówności społeczne sprawiły, że **obywatele czują się wykluczeni, pozbawieni praw i cyniczni, ponieważ uważają, że politycy ich nie słuchają i brakuje im woli działania w celu znalezienia rozwiązań.**

Nadszedł czas, aby odnowić europejską umowę społeczną w sposób, który promuje sprawiedliwą reprezentację, znaczące zaangażowanie i sprawiedliwe włączenie wszystkich obywateli. Jako główni interesariusze tego porozumienia, **obywatele muszą być zarówno punktem początkowym, jak i końcowym jego rozwoju.**

Odzwierciedla to główny cel Debating Europe, stanowiącej dział Friends of Europe zajmujący się zaangażowaniem obywateli. Jesteśmy zaangażowani w wykorzystywanie zbiorowej inteligencji obywateli za pośrednictwem grup fokusowych do opracowywania i udoskonalania pomysłów politycznych, które naprawdę odzwierciedlają ich aspiracje, tworząc bardziej integracyjną, zrównoważoną i przyszłościową Europę.

Nasz raport "*2024 Voices - Citizens Speak Up!*" opiera się na spostrzeżeniach 2024 obywateli i obywaterek z 7 krajów europejskich - Belgii, Francji, Niemiec, Włoch, Polski, Hiszpanii i Szwecji - ujawniając, co obywatele czują i myślą o wyzwaniach stojących przed Europą. Nie jest to jedynie zbiór opinii, ale kamień węgielny wyjątkowej podróży, która będzie kontynuowana do 2030 roku i później, wspierając pracę Friends of Europe nad opracowaniem odnowionej umowy społecznej dla Europy, która promuje sprawiedliwość, zapewnia, że nikt nie zostanie pominięty i aktywnie słucha obywateli.

Jeden cel, wiele perspektyw

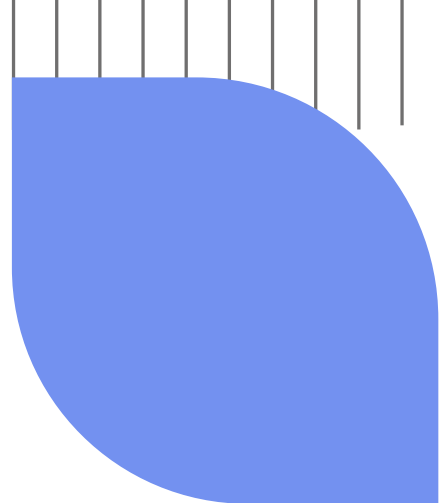
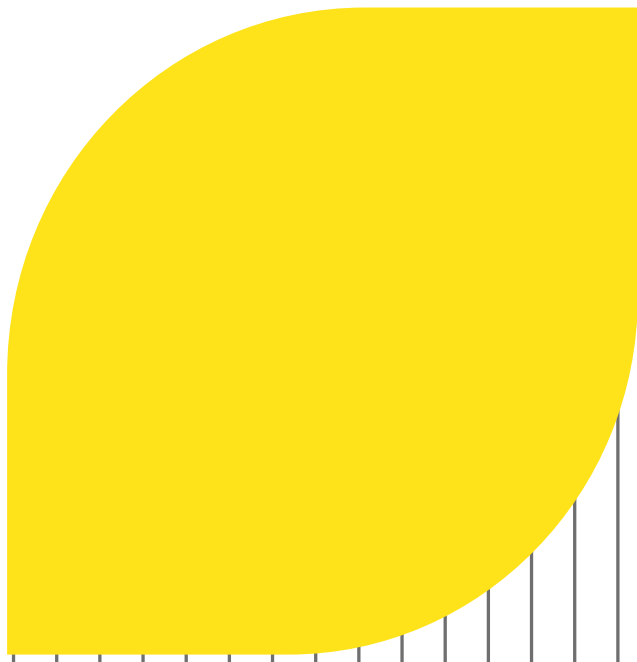

W całym badaniu skupiliśmy się na czterech tematach: **wspieraniu zielonej transformacji, promowaniu zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, zapewnieniu demokracji dla wszystkich oraz wzmocnieniu bezpieczeństwa i odporności**. Tematy te były głównymi punktami dyskusji nie tylko dlatego, że były wśród **najbardziej palących kwestii, przed którymi stoi obecnie Europa**, ale także ze względu na **częstotliwość, z jaką się przecinały**. Niezależnie od tego, czy chodzi o apatię polityczną prowadzącą do bezczynności w kwestii klimatu, czy też o pogarszającą się sytuację w zakresie globalnego bezpieczeństwa powodującą inflację finansową, wiele wniosków z tych badań nie mieściło się w żadnym pudełku, wymagając holistycznego podejścia. W dzisiejszym świecie wzrost gospodarczy idzie w parze ze zrównoważonym rozwojem, a odporności całego społeczeństwa muszą towarzyszyć silne demokracje.

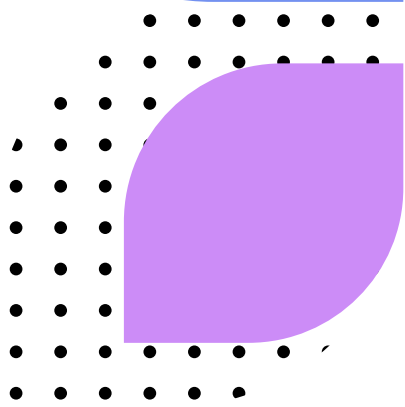
Rozwiązania powinny być postrzegane w podobny sposób, a **postęp w jednym obszarze powinien przynieść rezultaty w kilku innych**. Niektóre propozycje, takie jak potrzeba lepszego doceniania i wynagradzania kluczowych pracowników sektora edukacji, zdrowia i nauki, są postrzegane przez uczestników jako sposób na wywołanie efektu **domina, który pozytywnie wpłynie na wszystkie aspekty życia**. Inne, takie jak inwestowanie w solidniejsze systemy cyberbezpieczeństwa, mają kluczowe znaczenie dla ochrony demokracji, gospodarek i infrastruktury krytycznej przed wstrząsami lub zakłóceniami.

W trakcie badania sprawdziliśmy, **jak technologia jest postrzegana** przez obywateli w głównych obszarach zainteresowania. W miarę jak świat staje się coraz bardziej zależny od technologii w codziennym funkcjonowaniu, konieczne jest myślenie o niej nie tylko jako o narzędziu do pracy, komunikacji i rozrywki, ale także jako **głęboko osadzonym w każdym aspekcie życia**.

Co ważne, badanie mierzyło również **poziom zaufania obywateli do różnych podmiotów** - Unii Europejskiej, rządów krajowych i lokalnych, organizacji międzynarodowych, społeczeństwa obywatelskiego, sektora prywatnego, a w niektórych przypadkach także mediów i policji. **Określenie instytucji, które cieszą się największym zaufaniem w rozwiązywaniu różnych kwestii**, jest kluczem do przekształcenia litanii obaw i proponowanych rozwiązań w rzeczywiste narzędzia zmian społecznych.

Kluczowe ustalenia

WSPIERANIE ZIELONEJ TRANSFORMACJI

Zmiana klimatu jest źródłem znacznego niepokoju wśród obywateli, często określana jako **"największe wyzwanie naszych czasów"**. Obywatele podkreślali potrzebę nadrobienia straconego czasu po dziesięcioleciach niezdecydowanych działań. Zamiast być definiowanym przez zwycięzców i przegranych, zmiany klimatu są postrzegane jako **wszechogarniające wyzwanie**, które dotyka wszystkich. Jednak **"głokalna" nierówność społeczno-ekonomiczna** została przedstawiona jako czynnik komplikujący zdolność społeczności i jednostek do ograniczenia emisji lub radzenia sobie ze skutkami zmian klimatu.

Rozwiązania preferowane w odpowiedzi na kryzys klimatyczny, takie jak **opodatkowanie dużych trucieli i ograniczenie nadmiernej konsumpcji**, dowodzą, że obywatele chcą dużych zmian zarówno na poziomie przemysłowym, jak i konsumpcji osobistej. **Młodzi ludzie** biorący udział w badaniu znacznie częściej opowiadali się za opodatkowaniem trucieli niż osoby w wieku powyżej 30 lat, co sygnalizuje **potencjalną długoterminową zmianę priorytetów**. **Transport publiczny** był często wymieniany w dyskusjach przez wszystkich uczestników badania jako obszar, który powinien być traktowany **priorytetowo** przy próbach ograniczenia emisji dwutlenku węgla.

Zależność od importowanych paliw kopalnych była postrzegana jako szkodliwa nie tylko dla środowiska, ale często także jako **wspieranie "nieprzyjaznych" reżimów** w krajach bogatych w ropę i gaz. Podobnie, znaczna część dyskusji na temat **bezpieczeństwa** poświęcona była **kłęskom żywiolowym związanym z klimatem**, które postrzegane są jako **bardziej bezpośrednie zagrożenie** w UE niż potencjalne konflikty zbrojne.

WSPIERANIE ZRÓWNOWAŻONEGO WZROSTU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU

Ogólny nastrój odzwierciedlony w badaniu był taki, że żyjemy w **tragicznych ekonomicznie czasach**. **Gwałtowna inflacja i rosące ceny** mieszkań, ogrzewania, żywności i innych podstawowych towarów i usług oferują ponure perspektywy dla kondycji gospodarczej kontynentu - postrzegane jako coś dalekiego od typowego kryzysu finansowego. Oprócz obaw o brak miejsc pracy, uczestnicy podzielili się swoimi obawami dotyczącymi **kryzysu siły roboczej**, który spowodował, że wiele stanowisk pozostało nieobsadzonych z powodu braku osób o odpowiednich umiejętnościach, w połączeniu z wpływem transformacji cyfrowej i ekologicznej.

Pandemia COVID-19 i wojna na Ukrainie były postrzegane jako czynniki decydujące o obecnym spowolnieniu gospodarczym, tworząc obraz UE, która jest **podatna na globalne wstrząsy**. W tym celu wielokrotnie proponowano **zmniejszenie zależności Europy od importu podstawowych produktów**, takich jak żywność i energia, poprzez zwiększenie produkcji i zdolności produkcyjnych w kraju. Pomimo ogólnego postrzegania UE jako słabego globalnego gracza, obywatele nadal uważali, że problemy gospodarcze **najlepiej rozwiązywać na szczęblu europejskim**, wierząc, że potrzebne są solidne i szeroko zakrojone strategie, aby wyjść z kryzysu.

Najpopularniejsze rozwiązania mające na celu naprawę gospodarki i poprawę dobrobytu obywateli obejmowały **zwiększenie wynagrodzeń kluczowych pracowników i zajęcie się nierównościami poprzez reformę podatkową**. Rzeczywiście, dyskusje ujawniły szeroki apetyt na **reorientację obecnego modelu gospodarczego** z takiego, który ponad wszystko goni za zyskiem, na taki, który przynosi korzyści całemu społeczeństwu. Pomimo powszechnego zaniepokojenia niedoborem siły roboczej, **zapraszanie zagranicznych pracowników do wypełnienia luk rzadko było postrzegane jako najwyższy priorytet** przez którąkolwiek z zaangażowanych grup demograficznych lub krajów.

DEMOKRACJA DLA WSZYSTKICH

Na pytanie o **stan demokracji**, opinie często **różniły się w zależności od kraju**, przy czym uczestnicy ze Szwecji i Niemiec mieli bardziej pozytywne nastawienie niż ci z Francji, Włoch i Polski. W całym badaniu obywatele martwili się o **system polityczny zdominowany przez kliki i hierarchie partyjne**. Postrzegali polityków jako słabych, nieskutecznych i niechętnych do działania wbrew własnym interesom. Obywatele czuli się w dużej mierze **odłączeni od procesu politycznego** i ubolewali nad ogólnym poczuciem apatii politycznej w społeczeństwie europejskim.

Uczestnicy chcieli widzieć **większe oddolne zaangażowanie w politykę**, z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i zwykłymi obywatelami podejmującymi bardziej skoordynowane wysiłki w celu pociągnięcia przywódców i przedstawicieli do odpowiedzialności. Uważali oni, że walka z korupcją i **lepsze przygotowanie obywateli do uczestnictwa w demokratycznym społeczeństwie** to najlepsze rozwiązania, aby poradzić sobie ze słabnącymi standardami demokratycznymi. W temacie demokracji odnotowano najmniejszą różnicę zdań wśród różnych grup wiekowych, co utorowało drogę do osiągnięcia **międzypokoleniowego konsensusu** w tej sprawie.

Pojawiły się obawy, że **prawa obywatelskie ulegają erozji**, a wolność słowa i prawo do protestu zostały podkreślone jako kluczowe obawy. Obywatele dostrzegli również bardziej **spolaryzowane społeczeństwo**, częściowo napędzane przez stronnicze media i rozprzestrzenianie się fałszywych wiadomości. Aby przeciwdziałać tym tendencjom, wzywano do sugerowania programów, które **zwiększyłyby umiejętności korzystania z mediów** wśród ogółu społeczeństwa. Wezwano również do **większej integracji grup marginalizowanych**, których traktowanie opisano jako dobry sposób na zmierzenie kondycji norm demokratycznych w społeczeństwie.

WZMOCNIENIE BEZPIECZEŃSTWA I ODPORNOŚCI

Uczestnicy wyrażali **ogólne poczucie bezpieczeństwa**, wierząc, że zagraniczna agresja na kraje UE jest bardzo mało prawdopodobna. Członkostwo w NATO, a w mniejszym stopniu w UE, znacząco przyczyniło się do spokoju ducha uczestników. Jednocześnie odczuwano **niepokój związany z nadmiernym poleganiem na NATO** w zakresie ochrony, ponieważ sojusz był postrzegany jako wysoce zależny od tego, kto zasiada w Białym Domu. Propozycja **utworzenia zjednoczonej armii UE** nie była pozbawiona zwolenników, ale ogólnie opisywano ją jako polityczne i logistyczne bagno, które prawdopodobnie nie zostanie zrealizowane w najbliższym czasie, nawet przez jej zwolenników.

Pomimo poczucia bezpieczeństwa, niektórzy obywatele uważali również, że **inwazja Rosji na Ukrainę była szokiem**, który przybliżył możliwość konfliktu, z potencjalnymi konsekwencjami dla wzrostu **cyberataków i ingerencji w wybory**. Ogólnie rzecz biorąc, uczestnicy chcieli, aby ich kraje i UE **zwiększyły swoją odporność w obliczu kryzysów**, czy to zagrożeń militarnych, klęsk żywiołowych, cyberwojny czy pandemii.

Wprowadzenie **środków zapobiegawczych w celu ograniczenia przestępczości, ataków terrorystycznych i radykalizacji** uznano za najpilniejsze rozwiązania w zakresie poprawy sytuacji bezpieczeństwa w UE.

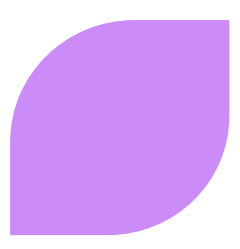
Rola technologii

Technologia była powracającym tematem w całym badaniu, ujawniając zarówno optymizm, jak i obawy. Uczestnicy zwykle angażowali się w **zniuansowane dyskusje** na ten temat, podkreślając wady i sposoby, w jakie technologia może być niewłaściwie wykorzystywana.

Obywatele pokładali duże nadzieje w roli, jaką technologia może odegrać w walce ze zmianami klimatu, zwłaszcza jeśli chodzi o **energię i transport**. Wyrażono jednak wyraźne ostrzeżenia przed **zbytnim poleganiem na nowych technologiach** w celu ratowania planety, ponieważ wiele innych działań niezwiązanych z technologią było również postrzeganych jako ważne. W podobnym duchu, obywatele podkreślali **potrzebę utrzymania wymiaru ludzkiego** w celu zielonej transformacji, chroniąc tych, których źródła utrzymania zostały dotknięte przez postęp technologiczny i automatyzację.

W odniesieniu do gospodarki, nowe technologie pojawiły się jako źródło entuzjazmu ze względu na ich rolę w **usprawnianiu procesów pracy i zwiększaniu produktywności**. Nierówny dostęp do technologii, a także umiejętności korzystania z niej, były postrzegane jako potencjalny czynnik nierówności, prowadzący do powstania przepaści cyfrowej.

Podczas dyskusji na temat demokracji, znaczna część rozmowy dotyczyła **wpływu mediów społecznościowych**, który został opisany jako **miecz obosieczny**. Oferując bezprecedensowy dostęp do procesu politycznego i zwiększony zasięg dla spraw społecznych, platformy mediów społecznościowych były zbyt często postrzegane jako tworzące ideologiczne komory echa, co prowadziło do coraz większej polaryzacji społeczeństwa.

Technologia była postrzegana jako kluczowa w ochronie naszych procesów demokratycznych poprzez zapewnienie wyższego stopnia bezpieczeństwa przed złośliwymi działaniami, takimi jak **ingerencja w wybory lub cyberataki na infrastrukturę krytyczną**.

Obywatele wyrazili zaniepokojenie pozornie drugorzędną pozycją Europy w wyścigu technologicznym, szczególnie w porównaniu z branżami w Azji i Ameryce Północnej.

Sztuczna inteligencja była postrzegana jako mieszane błogosławieństwo, a niektórzy uczestnicy wspominali o jej zastosowaniach w monitorowaniu zużycia wody, optymalizacji energii lub usuwaniu dezinformacji z kanałów internetowych, podczas gdy inni martwili się rozprzestrzenianiem się głębokich podróbek.

Kwestia zaufania

W trakcie badania ustaliliśmy, **komu** obywatele **ufali najbardziej**, jeśli chodzi o rozwiązywanie ich problemów i dostarczanie proponowanych przez nich rozwiązań w ramach czterech tematów.

Zaufanie do **UE** utrzymywało się na wysokim poziomie, szczególnie wśród młodszych pokoleń, a także we Włoszech, Hiszpanii i Polsce. UE była postrzegana jako **najbardziej zaufany i ważny podmiot** w dyskusjach na temat celów takich jak **działania na rzecz klimatu i naprawy** gospodarki. Jej wyjątkowa moc wpływania nie tylko na rządy krajowe i lokalne, ale także na obywateli i prywatne firmy, była postrzegana jako niezrównana wśród wszystkich podmiotów.

Badanie ujawniło **wysoki poziom zaufania** do **społeczeństwa obywatelskiego i współobywateli**, zwłaszcza wśród uczestników z Francji, Włoch i Szwecji. Organizacje oddolne były postrzegane jako kluczowe dla **wzmocnienia** demokracji, a jednocześnie miały do odegrania ważną rolę w innych dziedzinach.

Podczas gdy zaufanie do rządów krajowych różniło się znacznie w zależności od tematu i kraju, były one w przeważającej większości postrzegane jako **najbardziej zaufany podmiot, jeśli chodzi o zagwarantowanie bezpieczeństwa** i ochrony.

W większości tematów zaufanie do **sektora prywatnego** było bardzo niskie, często niezależnie od wieku czy narodowości. Prywatne firmy były postrzegane jako nastawione na zysk i działające w większym interesie tylko pod presją władz lub opinii publicznej.

O Debating Europe

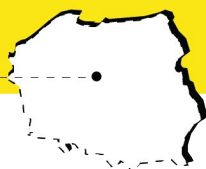
Debating Europe to dział zaangażowania obywatelskiego brukselskiego think tanku Friends of Europe, której zadaniem jest wykorzystanie zbiorowej inteligencji obywateli w całej UE do generowania i testowania pomysłów politycznych dotyczących odnowionej umowy społecznej dla Europy do 2030 roku.

Robimy to poprzez angażowanie naszej rosnącej społeczności obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego w całej Europie w grupy fokusowe i ankiety. Nasze badania mają na celu zapewnienie, że europejskie instytucje i państwa członkowskie mogą zmienić i zrównoważyć swoje relacje z obywatelami, którym służą.

Ponadto przyczyniamy się do przeprojektowania odnowionej umowy społecznej, współpracując z decydentami i interesariuszami w celu ponownego wyobrażenia sobie demokracji na miarę XXI wieku:

- Zachęca ludzi do odgrywania większej roli w podejmowaniu ważnych decyzji strategicznych i politycznych, które mają wpływ na ich życie i życie przyszłych pokoleń.
- Wspiera dialog, dzięki któremu ludzie mogą rozwijać umiejętności i pewność siebie potrzebne do angażowania się w decyzje kształtujące ich życie.
- Pielęgnowuje zdrową przestrzeń publiczną, aby umożliwić demokratyczne zmiany poprzez łączenie obywateli i decydentów.

Zmieniając dynamikę między instytucjami politycznymi a obywatelami, dążymy do zapewnienia, że procesy decyzyjne i polityka w całej UE naprawdę odzwierciedlają aspiracje obywateli, tworząc bardziej integracyjną, zrównoważoną i przyszłościową Europę.

WSPIERANIE WŁĄCZAJĄCEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO WZROSTU

NAJWAŻNIEJSZE REKOMENDACJE

- 1 Podniesienie wynagrodzeń dla kluczowych pracowników
- 2 Standaryzacja pracy zdalnej i wprowadzenie czterodniowego tygodnia pracy
- 3 Reforma podatków celem rozwiązania problemu nierówności dochodów

INTERESARIUSZE

NAJBARDZIEJ ZAUFANI

- Władze lokalne
- Unia europejska

NAJMNIEJ ZAUFANI

- Sektor prywatny
- Rząd krajowy

ROLA TECHNOLOGII

Utrzymanie konkurencyjności w szybko ewoluującym środowisku biznesowym wymaga dostosowywania się do postępu technologicznego i przyjmowania innowacji i umiejętności cyfrowych w różnych sektorach. Wymaga to ciągłego uczenia się zarówno dla przedsiębiorców, jak i branż

WZMACNIANIE BEZPIECZEŃSTWA I ODPORNOŚCI

NAJWAŻNIEJSZE REKOMENDACJE

- 1 Zwiększenie odporności podstawowych usług w obliczu ataków
- 2 Oferowanie obywatelom szkoleń w zakresie postępowania w sytuacjach kryzysowych
- 3 Środki zapobiegawcze mające na celu ograniczenie przestępczości, przemocy i radykalizacji

INTERESARIUSZE

NAJBARDZIEJ ZAUFANI

- Rząd krajowy
- Policja i siły zbrojne

NAJMNIEJ ZAUFANI

- Sektor prywatny
- Władze lokalne

ROLA TECHNOLOGII

Silne środki cyberbezpieczeństwa i plany awaryjne są niezbędne do ochrony kluczowych usług i infrastruktury przed postępującymi zagrożeniami cybernetycznymi

WSPIERANIE ZIELONEJ TRANSFORMACJI

NAJWAŻNIEJSZE REKOMENDACJE

- 1 Zmniejszenie ilości odpadów
- 2 Zmniejszenie zależności od samochodu
- 3 Opodatkowanie największych trucielei

INTERESARIUSZE

NAJBARDZIEJ ZAUFANI

- Organizacje międzynarodowe
- Społeczeństwo obywatelskie
- Unia Europejska

NAJMNIEJ ZAUFANI

- Sektor prywatny
- Rząd krajowy

ROLA TECHNOLOGII

Potencjał sztucznej inteligencji w walce ze zmianami klimatu jest znaczny, zapewniając innowacyjne rozwiązania w wielu dziedzinach, takich jak efektywność energetyczna i śledzenie zanieczyszczeń. Jednak systemy sztucznej inteligencji są nie są pozbawione wad

DEMOKRACJA DZIAŁAJĄCA DLA WSZYSTKICH

NAJWAŻNIEJSZE REKOMENDACJE

- 1 Zwiększenie zaangażowania obywateli w formalny proces decyzyjny
- 2 Walka z korupcją
- 3 Zapewnienie obywatelom umiejętności potrzebnych do pełnego uczestnictwa w demokratycznym społeczeństwie

INTERESARIUSZE

NAJBARDZIEJ ZAUFANI

- Społeczeństwo obywatelskie
- Unia Europejska

NAJMNIEJ ZAUFANI

- Rząd krajowy
- Media
- Sektor prywatny

ROLA TECHNOLOGII

Konieczne jest skuteczne uregulowanie technologii, zwłaszcza mediów społecznościowych, uznając ich podwójną rolę zarówno jako cennego źródła informacji, jak i potencjalnego kanału rozpowszechniania radykalnych i szkodliwych ideologii

Debating Europe

infos@debatingeurope.eu
debatingeurope.eu

Making European democracy fit for the 21st century

